

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Galambos Károly ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, ... jogi referens által képviselt Nemzeti Közzolgálati Egyetem (alperes címe) alperes ellen, közérdekű adat kiadása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. május 21. napján meghozott, 19.P.24.952/2012/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint fellebbezési költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes keresetében az alperest azon adatok kiadására kérte kötelezni, hogy 2008. január 1. és 2010. augusztus 31. napja közötti időszakban a Nemzeti Közzolgálati Egyetem, illetve a jogelőd felsőoktatási intézményeknél mely ISBN számmal, vagy a nélkül kiadott művek esetében nem került sor a kötelespéldány küldésére az Országos Széchényi Könyvtár számára.

Az alperes ellenkérelmében kérte a felperes keresetének elutasítását. Előadta, hogy az egyetem nem kötelezettje a kötelespéldány szolgáltatásnak, ezért nincs a közölni kért információk birtokában. Kifejtette, hogy a felperes keresetében közölt adatok tekintetében az egyetem nem adatkezelő, ezért a kereset vele szemben nem lehet alapos. Hivatkozott továbbá arra is, hogy ha kezel is egyes adatokat a kötelespéldányokkal kapcsolatosan, olyan összesítés nem áll a rendelkezésére, mint amelyet a felperes kért, de ennek előállítására nem is kötelezhető, mert ez számottevő nehézséget jelent a számára. Tekintettel az egyetem iratforgalmára, a felperes által kért adatok kigyűjtése rendkívüli munkaterhet róna rá, mivel nincs tematikusan rendszerezett adatnyilvántartás a kötelespéldányokról.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 forint perköltséget.

Ítéletében ismertette az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 1. §-át, 3. § 5. pontját, 9. pontját, 26. § (1) bekezdését, 28. § (1) bekezdését, 29. § (1) bekezdését, 31. § (1) bekezdését, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 206. § (1) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, valamint a sajtótermékek kötelespéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról szóló 60/1998. (III. 27.) Korm. rendelet 4. §-át.

Rögzítette, hogy a kötelesspéldányokat az azt előállító nyomda köteles szolgáltatni, ez alól kivétel az az eset, amikor a sajtóterméket több szervezet állítja elő, vagy azok külföldön kerültek előállításra, ilyen esetben a szolgáltatási kötelezettség a kiadóra hárul. A perben azonban nem merült fel adat ezen kivételekre.

Abban az esetben, ha a nyomda küldte meg a kötelesspéldányt, akkor az alperesnek az általa kiadott művek közül azokról lehet tudomása a kötelesspéldányok megküldése körében, amelyeket ő maga küldött meg. Nyilvántartási kötelezettsége nincsen, a jelentés pedig nem a kötelesspéldányok megküldését, hanem azon műveket tartalmazza, amelyek a kiadásában jelentek meg.

Úgy foglalt állást, hogy az alperes csak a rögzített és ténylegesen kezelésében levő adatot köteles kiadni, ezért abban az esetben, ha az adatot nem állították elő, az adatkérés nem teljesíthető. Előfordulhat ugyan olyan adat, amely a kötelesspéldány megküldésére vonatkozik, ez azonban azt jelenti, hogy a kért adatok kiadásához az alperesnek a teljes irattárának áttekintése szükséges öt évre visszamenőleg, ami olyan jelentős munkaterhet jelentene, ami miatt az adatok összegyűjtésére és rendszerezésére az alperes nem kötelezhető. Mivel az adatkezelőnek csak a rögzített és ténylegesen kezelésében levő adatokat kell kiadnia, nincs jogszabályi alapja annak, hogy az adatkérés teljesítése érdekében bármely más szervezetet megkeressen. Az Országos Széchényi Könyvtárnak, a felperesi indítvánnyal egyező tartalmú megkeresése egy új, önálló adatkérésnek is minősül.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát.

Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítását indítványozta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan és jogszabálysértő, mivel nem megfelelően alkalmazta a jogszabályokat, és azokat nem is megfelelően értelmezte, ezen kívül a bizonyítási teher szabályait sem vette figyelembe.

Az elsőfokú bíróságnak a nyomdával kapcsolatos hivatkozása azért megalapozatlan, mert nem vizsgálta azt a kérdést, hogy az egyetem, mint kiadó a saját nyomdájában állította-e elő a kiadványokat. Az alperesnek a nyomdai tevékenysége alapján kellett volna a közérdekű adatot kiszolgáltatni a felperes részére.

Az alperes és jogelőd szervezetei jogszabályban foglalt kötelezettségüknek megfelelően havi jelentést voltak kötelesek készíteni a kötelesspéldányok szolgáltatására. Ezért alaptalan az a hivatkozás, mely szerint az alperes a kötelesspéldányok szolgáltatásával kapcsolatos adatokat nem állította elő. A perben tett bizonyítási indítványa arra vonatkozott, hogy az alperes, illetőleg szervei egyáltalán a kötelesspéldányokkal kapcsolatos jelentést teljesítették-e. Ezt az elsőfokú bíróság az ítéletében nem állapította meg, és ennek a kötelezettségnek a teljesítését nem is vizsgálta a bíróság. Ezen adatokból egyértelműen bebizonyosodott volna, hogy az alperes az adatokkal köteles volt rendelkezni. A havi jelentésekkel az alperes számot adhatna arról, hogy mely esetekben nem került sor a kötelesspéldányok szolgáltatására. A kérdés az Országos Széchényi Könyvtár bírósági megkeresésével egyértelműen tisztázható lett volna.

Abban az esetben, ha jogszabály rendeli el bizonyos adatközlések és nyilvántartások vezetését és jelentések megtételét, és ezt a kötelezettséget az állami szerv nem teljesíti, akkor az állami közfeladatot ellátó szerv nem hivatkozhat arra, hogy az adat nem áll rendelkezésére, és azt elő kellene

állítani. Az elsőfokú bíróság jogszabálysértően utasította el a keresetet, mivel a kért adattal az alperesnek rendelkeznie kell.

Az elsőfokú bíróság nem tisztázta azt sem, hogy az alperes a vonatkozó művek közül melynek volt egyben kiadója és sokszorosítója is. A nyomdai tevékenység alapján létrejött művek esetében ugyanis a kötelespéldányok szolgáltatása az alperes feladata. Erre tekintettel indítványozta a felperesi oldal az elsőfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezését. Tekintettel arra, hogy az első fokon eljáró bírósági tanács nem minősült elfogulatlanul, egy másik tanács kijelölését is indítványozta.

Az alperes az elsőfokú bíróság felhívásainak sorozatosan késve tett eleget, azonban az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos jogkövetkezményeket nem alkalmazta, ezért nem érvényesült a felek törvény előtti egyenlősége. Az elsőfokú bíróság megsértette továbbá az indokolási kötelezettségét is, mivel nem indokolta meg azt, hogy a felperesi bizonyítási indítványokat miért nem teljesítette.

A felperes külön hivatkozott a perköltségben marasztalásának jogszabálysértő voltára. A felperes szerint a perre kizárólag az alperes szolgáltatott okot, ezért a pernyertesség-pervesztesség arányától függetlenül köteles a felperesnél felmerült perköltséget megfizetni. Az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összege pedig nyilvánvalóan túlzott. Másrészt az alperes nem minősül vállalkozásnak, ezért jogtanácsosa jogtanácsosi díjazás felszámítására sem jogosult.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Hivatkozott arra, hogy az egyetemenél elvileg részleges adatok lehetnek a kötelespéldányok megküldésével kapcsolatban, azonban a felperes által kigyűjteni kért adatok rendszerezése számottevő, aránytalanul nagy munkával lenne lehetséges. Előadta, hogy az egyetem a kötelespéldányokkal kapcsolatos nyilvántartással nem rendelkezik, és annak elkészítését sem írja elő számára jogszabály. Ilyen körülmények között pedig nem kötelezhető hasonló tartalmú nyilvántartás összeállítására.

A kiadott sajtótermékekről szóló jelentések megtétele és a kötelespéldány szolgáltatás között nincs közvetlen összefüggés és kapcsolat, hiába küldtek az egyetem jogelődjei jelentést a kiadványaikról, az egyetem azonban nincs azon információ birtokában, hogy az Országos Széchényi Könyvtárnak ténylegesen mely sajtótermékek kerültek kötelespéldányként megküldésre, illetőleg melyek nem. A felperes által kért adatok vélhetően az Országos Széchényi Könyvtárnál lelhetők fel teljes körűen, azonban az alperesnek nem volt kötelessége az intézményt megkeresni ebben a tárgykörben, mivel az adatkezelő az adatigénylés során csak a saját kezelésében levő adatokról köteles tájékoztatást nyújtani az adatigénylőnek.

A költségek megállapításával kapcsolatosan arra hivatkozott, hogy a felperes alappal nem kérdőjelezheti meg az alperesi jogtanácsos eljárását, tekintettel arra, hogy a jogtanácsost a perben az ügyvéd jogállása illeti meg.

A felperes fellebbezésének kiegészítésében arra is hivatkozott, hogy az ítélet hatályon kívül helyezését abból az okból is kéri, mivel a Fővárosi Törvényszék hatáskör hiányában járt el a perben.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság által kifejtetteket, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

Elsősorban arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróságnak volt hatásköre az ügyben történő eljárásra. Az Info tv. 31. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az országos illetékességű közfeladatot ellátó szerv ellen indult per a törvényszék hatáskörébe tartozik. A közérdekű adatok megismerésével kapcsolatos perek hatásköri szabálya alapján az alperesi felsőoktatási intézmény

vonatkozásában nem értelmezhető az „országos illetékességű közfeladatot ellátó szerv” jogszabályi megfogalmazás, mivel az alperes működése alapvetően nem illetékességhez köthető. Az oktatási intézmények esetében a bírói gyakorlat a képzési kör specialitása alapján foglal állást a hatásköri kérdésben. Az alperesi egyetem olyan képzést folytat, amelyet más felsőoktatási intézmény nem szolgáltat Magyarországon. A jogszabályi rendelkezés ezért kizárólag analóg módon alkalmazható az alperesre, mint olyan egyetemre, amely olyan felsőoktatási képzést nyújt, amely országos szinten kizárólag ebben az intézményben hallgatható, illetve oktatott. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság hatáskörrel rendelkezett a jogvita elbírálására.

A 60/1998. (III. 27.) Korm. rendelet szabályozása szerint a kötelezpéldány szolgáltatónak nincsen olyan jogszabályi kötelezettsége, hogy külön nyilvántartást kell vezetniük az Országos Széchényi Könyvtárnak való kötelezpéldányok megküldéséről. A jogszabályi rendelkezés hiánya, illetőleg az alperesi perbeli nyilatkozat alapján, az alperes nemleges bizonyításra nem volt kötelezhető, ezért az elsőfokú bíróság az eljárás bizonyítási szabályait nem sértette meg, és a határozat hatályon kívül helyezésére ezen okból nem kerülhetett sor.

Az elsőfokú bíróság a keresetben előadottak és az alperesi védekezés alapján helytállóan foglalt állást, amikor a felperes keresetét elutasította, mert az alperes nem rendelkezett az Info tv. 3. § 5. pontja szerinti rögzített információval. A felperesi fellebbezésben foglaltak sem támasztották alá azt a felperesi álláspontot, hogy az alperes bizonyosan rendelkezik a felperes által kiadni kért közérdekű adattal. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az Országos Széchényi Könyvtár megkeresésére azért nem kerülhetett sor, mert ez lényegében egy külön közérdekű adat megismerésével kapcsolatos igénynek minősül a peres felek viszonylatában.

Alaptalanul kifogásolta továbbá a felperes az alperes részére megítélt perköltséget, illetőleg annak jogalapját, tekintettel arra, hogy a Pp. 67. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a peren a jogi személy és egyéb gazdálkodó szervezet jogtanácsosát (jogi előadóját) az ügyvéd jogállása illeti meg. Ebből a jogszabályi rendelkezésből nem lehet arra következtetni, hogy kizárólag a gazdasági szervezet jogtanácsosát illetné ez a speciális jogállás, mert a szabály a bármely jogi személy és egyéb gazdálkodó szervezetre vonatkozóan tartalmaz rendelkezést. Az alperes azonban nem vitásan jogi személyiséggel rendelkező szervezet, a Pp. szabályának második része a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetekre vonatkozik.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles viselni az alperes másodfokú perköltségét a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint.

Az alperes másodfokú perköltsége az alperesi jogi képviselő 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíja.

A per tárgyi illetékmentessége alapján a feleket illetékfizetési kötelezettség nem terhelte.

Budapest, 2013. december 3.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő